

Motion till riksdagen

1988/89:Jo761

av Carl Frick (mp)

Tensider

”Kemikalisera inte vårt vatten!”

Bakgrund

Under en ganska lång tid har våra tvättmedel förändrats kraftigt från de enkla tvålarna och fetterna som är fett som har behandlats med natriumhydroxid (NaOH) respektive kaliumhydroxid (KOH) till dagens med tensider och fosfater, olika typer av blekmedel för att dölja smutsen. Dessa förändringar hänger samman med att stora delar av hushållens tvätt har mekaniserats och det är en välsignelse att detta hårda kvinnoarbete har underlättats.

Moderna tvättmedel innehåller oftast tensider — en sorts kemikalier som har förmågan att lyfta av smuts och fett från det som skall rengöras. Tensiderna tillverkas av importerad olja. Som det nu är är vi importberoende av dessa tvättmedel och det kan i avspärningssituationer innebära att vi får stora hygieniska problem.

Tensiderna innebär problem när de efter fullbordat arbete hamnar i våra vattendrag. Det visar sig att en hel del av det biologiska livet i våra vattendrag är mycket känsligt för dessa tensider. Så känsliga att redan mycket små mängder kan slå ut det biologiska livet. Till detta kommer att tensiderna för att kunna fungera fordrar fosfater. Fosfater bryts utomlands. Stora mängder kommer från Marocko. Många fosfatkällor är kända för att innehålla bl.a. kadmium. Fosfaterna bidrar när de kommer ut i våra vattendrag till att göda dem och det leder till en omfattande igenväxning.

Det är mycket oroväckande att speciala industrier tillåts ta fram kemikalier anpassade till viss maskinell teknik. Kemikalier som sedan visar sig ha menlig inverkan på biologiskt liv. Problemet är allvarligt eftersom industrin på detta sätt framtvingar storskaliga samhällsexperiment i kemikalisering av vår livsmiljö. Naturen och samhället har blivit ett laboratorium för dessa företag. Ett laboratorium som står gratis till förfogande där de verkliga experimentkostnaderna betalas av medborgarna.

Vi måste komma dithän att de som har ekonomisk vinning av att sälja vissa kemikalier också har och måste ta ett ansvar för att de inte är skadliga för natur och människor.

Nu är användningen av tensider mycket utbredd men det är miljöpartiet de grönas uppfattning att användningen av dessa måste nedbringas rejält och snabbt ersättas av rengöringsmedel som har sådana egenskaper att inte natur och människor kommer till skada.

Åtgärdskrav

Mot. 1988/89
Jo761

Miljöpartiet de gröna kräver att det vidtages åtgärder för att komma bort från tvättmedel med tensider och fosfater och att det kan tas fram rengöringsmedel anpassade till maskinell rengöringsteknik som inte medvetet bidrar till att utsätta natur och människor för faror.

Detta är ett arbete som måste utföras i samarbete mellan statliga organ och tvättmedelsindustrin. Kostnaderna för detta arbete måste betalas av industrin genom att den tar av sina vinster. Det får inte leda till att konsumenterna betalar samhällsexperimenten en gång till.

Initiativet till detta arbete måste tas av miljö- och energidepartementet. Samtidigt måste det sättas igång en omfattande informationskampanj i massmedia och till hushållen som hjälper konsumenterna att välja bort de farligaste rengöringsmedlen.

Förpackningar med tvättmedel som innehåller tensider och fosfater skall märkas så att detta klart framgår och att dessa ämnen kan vara till skada för naturen.

Hemställan

Med stöd av ovanstående hemställer jag

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utvecklingsarbete för att snabbt komma bort från rengöringsmedel med tensider och fosfater och att detta arbete skall betalas av tvättmedelsindustrin och att arbetet initieras av miljö- och energidepartementet,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att det skall startas en omfattande informationskampanj till konsumenter och hushåll så att de lätt kan välja bort de miljöfarligaste alternativen,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att de förpackningar som innehåller tensider och fosfater skall märkas klart och tydligt så att det framgår att de innehåller kemikalier som kan vara till skada för naturen.

Stockholm den 19 januari 1989

Carl Frick (mp)

